

SLUTREPLIK TILL HÅKANSSON, LINNERSTEN OCH PERSSON:

Livsstilsförändring och läkemedel kompletterar varandra

■ Den gemensamma nämnanen i Jan Håkansson, Lars Linnerstens och Jonas Perssons inlägg i debatten om JUPITER-studien är att alla förordar livsstilsförändring i primär prevention [1-3].

Livsstilen är i de flesta fall helt avgörande för den kardiovaskulära risken och hjärt-kärlsjukdom har med rätta betecknats som en livsstilsjukdom. Den kraftiga nedgången i kardiovaskulär sjukdom de senaste decennierna bekräftar detta.

Statens folkhälsoinstitut har just nu ett regeringsuppdrag att utbilda landstingens hälso- och sjukvårdspersonal i en metod som kallas motive-rande samtal <<http://www.foi.se>>. Motiverande samtal är en väl fungerande och väldokumenterad metod som hälso- och sjukvårdspersonal bör använda för att motivera patienterna till olika livsstilsförändringar. Dessa råd rik-tas särskilt till äldre. Jag an-ser att de bör riktas till hela befolkningen. I övrigt är det-ta initiativ förträffligt.

I den kliniska vardagen upp-står emellertid problemet att patienten inte gör som dok-torn säger. Ett typexempel från min egen kliniska verk-samhet är den rökande

Kliniskt verksamma måste plocka russin ur kakan för att kunna ge den kostnads-effektivaste behandlingen.

medelålders personen med metabola syndromet. Det kan vara mycket svårt att få många riskpatienter att ta till sig de livsstilsförändringar vi rekommenderar.

Jag är övertygad om att ovanstående författare har stött på samma problem i sin kliniska vardag. Om inte patienten lyckas sluta röka, om ordinerad viktminskning endast haft marginell effekt efter upprepad rådgivning, och en kvarstående hög kardio-vaskulär risk föreligger, vad gör Håkansson, Linnersten och Persson då?

Lämnas dessa högriskindivider då åt sitt öde utan vidare åtgärd? Det är i detta skede det kan bli aktuellt att över-väga tillägg med läkemedels-behandling. Vi har också

mottrender i samhället: GI-flugan och rädsla för allehanda tillsatser i livsmedlen har lett till ökad konsumtion av mättade fetter i Sverige och tendensen till ökande över-vikt i befolkningen är inte bruten.

JUPITER-studien är en »proof of concept-studie« och låter sig inte som 4S-studien lätt översättas till klinisk vardag. JUPITER har visat att indivi-der med högt CRP svarar mycket bra med lägre kardio-vaskulär sjuklighet och död-lighet under rosuvastatinbe-handling.

Här gäller det för den kli-niskt verksamme läkaren att plocka russin ur kakan för att förmedla den kostnadsef-fektivaste förebyggande be-handlingen baserat på dessa nya rön.

Generiska statiner har ock-så en antiinflammatorisk ef-fekt och sänker CRP, till ex-empel simvastatin [4].

En generisk statin kan här vara ett bra alternativ till den dyrare rosuvastatinbehand-lingen. Rosuvastatin är allt-jämt ett andrahandsalterna-tiv som endast bör övervägas när målvärdet inte kan nås med generiska statiner.

JUPITER-studien är dock en evidensbaserande studie för rosuvastatin. Förvisso be-

hövs mer dokumentation om CRP:s roll som riskfaktor men ett högt i övrigt oförkla-rat värde hos individer med annan riskfaktorexposition kan hjälpa den engagerade läkaren i beslutsprocessen om statin ska förskrivas eller inte.

■ *Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Anders G Olsson har fått forsknings-anslag/konsultarvoden från AstraZeneca, GlaxoSmithKline, Karobio, MSD, Pfizer, Roche, Sanofi-Aventis och Takeda.*

Anders G Olsson

professor, institutionen för medicin och hälsa, Hälsouniver-sitetet, Linköping; Stockholm Heart Center, Stockholm andol@imv.liu.se

REFERENSER

1. Håkansson J. JUPITER-studien väcker fler frågor än den besvarar. *Läkartidningen*. 2009;106:1757.
2. Linnersten L. JUPITER – tänk först och handla sedan. *Läkartidningen*. 2009;106:1758.
3. Persson J. Behandla primärt underliggande orsak till inflammation hos överviktiga individer utan symtom på kranskärlssjukdom. *Läkartidningen*. 2009;106:1758.
4. Gonçalves I, Cherfan P, Söderberg I, Nordin Fredrikson G, Jonasson L. Effects of simvastatin on circulating autoantibodies to oxidized LDL antigens: relation with immune stimulation markers. *Autoimmunity*. 2009;42: 203-8.